

Bidden en bijbellezen als diaken

KerkPunt

kom verder in kerk-zijn

Colofon

Bidden en bijbellezen als diaken

Copyright © 2021 Kerkpunt

Kerkpunt

Postbus 499
8000 AL Zwolle

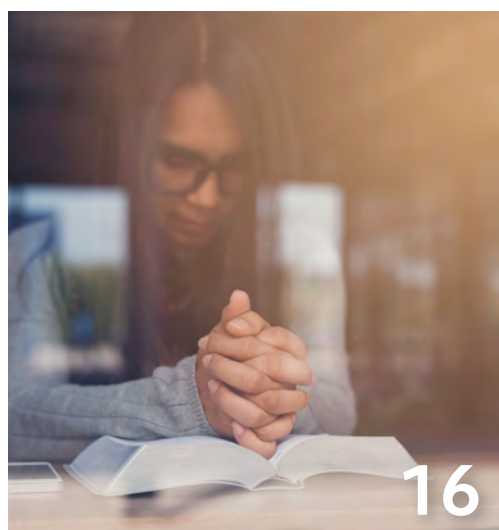
(038) 4270480
info@kerkpunt.nl
www.kerkpunt.nl

Bij het opstellen van deze handreiking is onder meer gebruik gemaakt van:
Dienstvaardig II - ds. C. van der Leest.
Resources for deacons (love expressed through mercy ministries) - Tim Keller
Diaken in de praktijk - H. van Well.

Eindredactie: Marijke Wierenga
Vormgeving: Studio Artius

**Kerkpunt ondersteunt gemeenten in het bloeien
en vrucht dragen door te dienen, delen en doen.**

Bidden en bijbellezen als diaken

Bidden en bijbellezen

- 06** **Persoonlijk**
Bidden en bijbellezen
- 12** **Als diaken**
Waarom Bidden en bijbellezen?
- 18** **Op bezoek**
Bidden en bijbellezen
- 26** **Op ziekenbezoek**
Een uitgewerkt voorbeeld

Hulpmiddelen

- 16** **Gebedslijst**
Voor persoonlijk gebed
- 24** **Luisteren, samenvatten**
en doorvragen
- 29** **Bijbelteksten**
Voor een diaconaal gesprek

Bijbellezen en bidden. We weten allemaal hoe belangrijk dat is. Het heeft alles te maken met onze afhankelijkheid van God.

Maar sta je wel eens stil bij het belang ervan voor je werk als diaken? Hoe je als diaken in je persoonlijk leven, bij een diaconaal bezoek of op de diaconievergadering afhankelijk bent van bidden en bijbellezen?

Deze brochure geeft je praktische tips voor persoonlijk Bijbellezen en bidden. Daarnaast gaat het in op mogelijkheden voor Bijbellezen en bidden in je werk als diaken. Zo is je diaconale werk altijd in-gebed in gebed.

Achterin deze brochure vind je een overzicht van diaconale Bijbelteksten. Handig om mee te nemen bij het voorbereiden van en tijdens een diaconaal bezoek.

Hartelijke groet,
Derk Jan Poel

Ik geloof dat de Bijbel het mooiste geschenk is dat God ooit aan de mens gegeven heeft. Abraham Lincoln

Persoonlijk bidden en bijbellezen

Je hebt mensen die elke dag enthousiast hun bijbel pakken en tijd nemen om er uit te lezen. Anderen hebben daar meer moeite mee. Misschien herken je het wel: enthousiast neem je je voor om er elke dag voor te gaan zitten. Maar na een tijdje is er niet veel over van je goede voornemen en is het weer weggezakt.

In deze brochure gaat het over Bijbellezen en bidden door jou als diaken. Maar voor we daar verder op in gaan, staan we eerst stil bij de plek die Bijbellezen en bidden in jouw persoonlijke leven hebben. Want daar ligt de basis voor het gebruik van de Bijbel als diaken. Als je gewend bent om regelmatig voor jezelf uit de Bijbel te lezen en je vertrouwd bent met Gods woord, dan open je de Bijbel in je ambtswerk gemakkelijker. Dat geldt ook voor bidden. Maar regelmatig Bijbellezen en bidden gaat niet (altijd) vanzelf. Misschien herken je dat wel. Toch zijn het belangrijke middelen die je helpen groeien in je leven met God en met anderen.

- Wordt het goede leven in jou en mij steeds meer realiteit?
- Hou vol!
- Leg eventueel je telefoon weg.

'Dat je groeien mag...'

Het lezen van de Bijbel helpt je om te groeien in je relatie met God¹. In zijn woord leer je Hem kennen. Je ontdekt steeds meer van zijn hart en zijn liefde, trouw, geduld en barmhartigheid. Je proeft er zijn verlangen naar mensen die in liefde met Hem en anderen leven. In de Bijbel ontdek je ook hoe je goed kunt leven².

Het Woord van God helpt je om jouw leven steeds te toetsen aan de waarden van Zijn koninkrijk. Zo helpt het je groeien als gelovige en vormt het je karakter. Groei je in vriendelijkheid, gastvrijheid, vergevingsgezindheid, rechtvaardigheid, aandachtigheid en ruimhartigheid?

Wordt het goede leven in jou en mij steeds meer realiteit? Zodat je steeds een beetje meer op Jezus gaat lijken? Alle reden dus om werk te maken van Bijbellezen en gebed.

Lastig

Bij het Bijbellezen kun je allerlei hindernissen ervaren. De Bijbel is soms best een moeilijk boek. Een boek dat studie vraagt. Het is ook nog eens een heel dik boek met meer dan 1500 pagina's. Door de veelheid aan verschillende soorten boeken is het extra moeilijk om overzicht en inzicht te krijgen.

Daarnaast zijn er ook obstakels die meer bij jezelf liggen. Je hebt geen tijd en rust, omdat je zo druk bent. Of je voelt je hulpeloos: hoe pak ik het aan? Sowieso is lezen niet meer zo populair. Soms is er sprake van onwil of gebrek aan discipline. Of het heeft niet echt je prioriteit.

Hou vol

Het is niet zo dat er maar één manier is om je Bijbel te lezen. Ieders stille tijd zal er anders uitzien. En natuurlijk is het mooi als je zo enthousiast bent dat het allemaal vanzelf gaat. Maar de werkelijkheid is soms weerbarstig.

Hou vol! En praat je zelf geen schuldgevoel aan. God houdt al van je. En Zijn liefde is er ook als het een keer niet is gelukt om je dag met Hem te beginnen. Dus begin vandaag gewoon opnieuw. De volgende tips kunnen je wellicht helpen.

- ¹Joh 17:17
- ²2 Tim 3:16

Een vast moment

Kies een vast moment op de dag. En het kan misschien een beetje vreemd overkomen, maar zet bijbellezen en bidden in je agenda, net als andere belangrijke afspraken op je dag. Zo voorkom je dat je elke dag weer moet beslissen of en wanneer je bidt en uit de Bijbel leest.

Een vaste plek

Het is handig om steeds voor dezelfde plek te kiezen als je gaat Bijbellezen. Het helpt je om er een vaste gewoonte van te maken. Kies een omgeving die je niet teveel afleidt. Dat kan aan de keukentafel zijn, maar ook in de trein op weg naar je werk. **Leg eventueel je telefoon weg** (in een andere ruimte) zodat je tijdens het lezen niet in de verleiding komt om te checken of je berichten hebt, of door je social media te scrollen.

Een methode die voor jou werkt

Een Bijbellesplan kan helpen om met regelmaat je Bijbel te lezen. De opbouw van een leesrooster zorgt voor afwisseling. Het geeft ook structuur. Je

hoeft niet steeds te bedenken wat je kunt lezen. Er zijn meer hulpmiddelen. Op de volgende pagina vind je er een aantal.

Sta even stil

Sta wat langer stil bij één woord, zin of vers dat je hebt gelezen en laat het op je inwerken. Wat neem je mee de dag in? Welke bemoediging of aansporing heb je ontdekt? Noteer eventueel in een paar regels wat je is opgevallen.

Begin klein

Leg de lat niet te hoog. Begin liever met vijf minuten per dag en bouw dat uit, dan dat je begint met dertig minuten en het niet kunt volhouden. Teleurstelling werkt vaak niet motiverend.

Stel je verwachtingen bij. Net zoals je vaak niet meer weet wat je de vorige week hebt gegeten, onthoudt je ook niet altijd wat je hebt gelezen. Maar ook al weet je niet wat je hebt gegeten, die maaltijd heeft je wel energie gegeven. Zo zal Gods woord door de tijd heen ook effect in jouw leven hebben. Vertrouw daarop.

Bid de psalmen

Psalmen zijn uit het leven gegrepen. Het zijn vaak aangrijpende en inspirerende liederen, waarin veel kanten van het leven aan bod komen. De woorden van de psalmen kunnen je stimuleren in je eigen gebed. Ze kunnen je woorden geven om te bidden. Lees een psalm en gebruik de woorden ervan in jouw spreken met God. Sluit aan bij de lofprijzing en de vragen van de psalmist. Deel daarnaast je eigen gedachten, verlangens, angsten, verdriet en hoop met Hem.

Bidden is de motor

Niet alleen gebiedt God ons om te bidden, maar we zien ook hoe Jezus zelf een leven van gebed voorleeft. Regelmatig trekt Hij zich terug om te bidden. Hij bidt voor zijn leerlingen³ en leert hen ook om zelf te bidden⁴. God verlangt van ons, dat we tot Hem bidden en zo onze verlangens met Hem delen en Hem danken in alle omstandigheden⁵. Maar bidden is niet altijd makkelijk. Daarom worden we aangemoedigd om te blijven bidden en daarin te volharden!⁶

Bidden is spreken met God. Het speelt een belangrijke rol in ons dagelijkse leven, onze relatie met anderen en in ons werk in zijn Koninkrijk. Je kan op allerlei manieren bidden. Alleen of in een groep, in stilte of juist hardop, via voorgeschreven gebeden of naar eigen inzicht en gevoel.

Wanneer we bidden, werken we samen met God om Zijn Koninkrijk te zoeken en te bouwen. Zo is gebed de motor van de kerk en kan het daadwerkelijk iets in beweging zetten en veranderen.

Gebed is ook de motor voor persoonlijke groei. Meer lijken op Jezus gaat over het groeien in liefde, dienstbaarheid, barmhartigheid, geduld, wijsheid, inzicht en kracht. Deze eigenschappen komen je niet vanzelf aanwaaien. Maar God kan en wil ze jou geven, als je Hem er om vraagt.

Bidden kun je leren

Bidden is soms best moeilijk. En hoe moet je dan bidden? 'Heer, leer ons bidden' vragen de discipelen aan Jezus. Blijkbaar moet je het leren. Blijkbaar kún je het ook leren. Bijvoorbeeld door er

over te lezen of naar preken te luisteren. Of doordat je andere mensen hoort bidden. Maar **uiteindelijk leer je bidden door zelf te bidden.** Door regelmatig tijd te nemen om alleen te zijn met God.

Bid gebalanceerd

We hebben allemaal onze eigen voorkeuren, dat geldt ook voor gebed. Daag je zelf eens uit door voor andere dingen te bidden dan waar je altijd voor bidt. De volgende vijf onderdelen vormen samen 'de schijf van vijf voor een gezond gebedsleven':

1. Stil worden

Je leeft in een wereld vol geluid en afleiding. Het is goed om aan het begin van je gebed even stil te worden. Ook van binnen. Richt je gedachten op de eeuwige en machtige God, jouw hemelse Vader. Bidden is meer dan het spreken van woorden. Er mag plaats zijn voor stilte. Je mag zonder woorden rusten in de liefdevolle aanwezigheid van God.

2. Aanbidden

In aanbidding geef je God de eer die Hem toekomt. Hij is in alle opzichten groot, goed, genadig, liefdevol en levend! Het draait in aanbidding om wie God voor je is. Zeg tegen de Heer dat je van Hem houdt. Sta stil bij zijn grootheid en benoem eigenschappen van God. 'God, U bent betrouwbaar, U bent geduldig'.

3. Verootmoedigen

Verootmoedigen komt van het woord 'ootmoed' en is het tegenovergestelde van 'hoogmoed'. Het betekent: je voor God klein weten en beseffen hoe nodig je Hem hebt. Spreek naar Hem uit hoe onmisbaar zijn genade is die jou vergeeft, geneest en bevrijdt.

4. Bedanken

Dankbaarheid is een levensstijl die je kunt oefenen. Dat doe je door je in je gebed te realiseren hoeveel God je geeft, hoezeer je in allerlei opzichten een gezegend mens bent. Denk aan verschillende dingen waarvoor je Hem kunt danken: Zijn liefde en vergeving, je familie, vrienden, werk, je kerk, gezondheid.

5. Vragen

Onze gebeden bestaan soms vooral uit vragen. Dat is niet erg gebalanceerd. Maar als ook de andere onderdelen een plek hebben in ons gebed, is er volop ruimte om aan God te vragen wat wij en anderen nodig hebben.

- Wanneer we bidden, werken we samen met God om Zijn Koninkrijk te zoeken en te bouwen.
- Uiteindelijk leer je bidden door zelf te bidden.

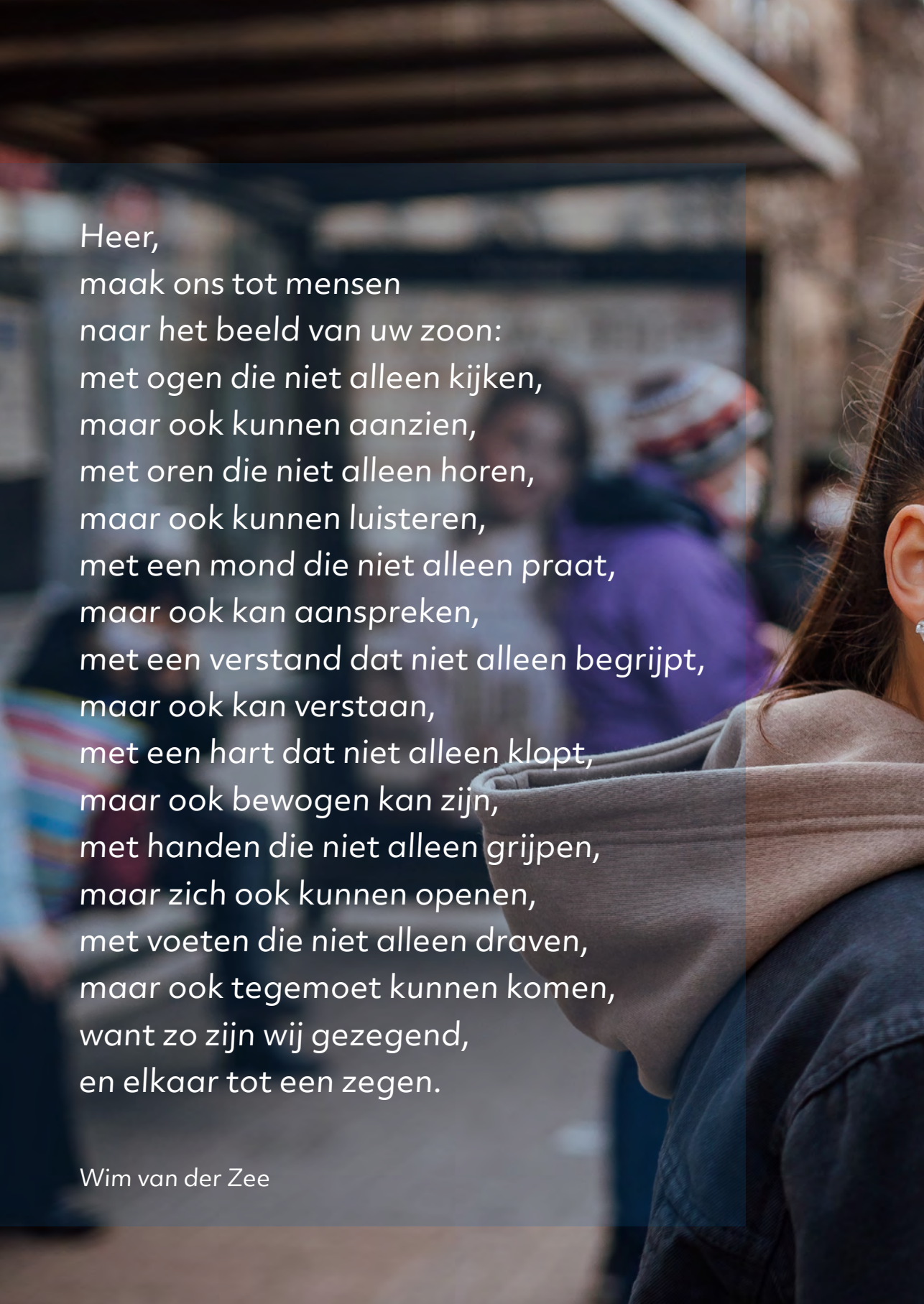
Hulpmiddelen

Er is een groot aanbod van hulpmiddelen die je kunt gebruiken om de Bijbel meer plek te geven in jouw leven. Hieronder een selectie:

- Via apps als Mijn Bijbel kun je luisteren naar de Bijbel als je onderweg bent in de auto of met de trein.
- Kijk op www.biddenonderweg.org of download de app op je mobiel.
- abonneer je op www.dagelijkswoord.nl en ontvang elke dag een Bijbeltekst per mail.
- Op www.tijdmetsjezus.nl vind je dagelijks een Bijbeltekst met korte overdenking.
- Bid de woorden van de psalmen.
- Je telefoon is niet meer weg te denken uit onze samenleving. Download een bijbel-app zoals Mijn Bijbel, YouVersion of Olive Tree. Hierin kun je diverse leesplannen kiezen die je er elke dag aan herinneren om de bijbel te lezen. Kies een thema dat je interesseert.
- Op driemaalvijf.wordpress.com vind je een rooster met 25 lezingen per maand. Daarmee lees je in een jaar het hele Nieuwe Testament. Je hebt elke maand vijf of zes vrije dagen en kunt dus een dag missen zonder direct achter te lopen op het rooster. Er is ook een rooster voor verschillende gedeelten van het Oude Testament.

- ³Joh 17
- ⁴Mat 6:9-13
- ⁵1 Thes 5:16-18, Phil 4:6
- ⁶Kol 4:2, Ef 6:18

Heer,
maak ons tot mensen
naar het beeld van uw zoon:
met ogen die niet alleen kijken,
maar ook kunnen aanzien,
met oren die niet alleen horen,
maar ook kunnen luisteren,
met een mond die niet alleen praat,
maar ook kan aanspreken,
met een verstand dat niet alleen begrijpt,
maar ook kan verstaan,
met een hart dat niet alleen klopt,
maar ook bewogen kan zijn,
met handen die niet alleen grijpen,
maar zich ook kunnen openen,
met voeten die niet alleen draven,
maar ook tegemoet kunnen komen,
want zo zijn wij gezegend,
en elkaar tot een zegen.

Wim van der Zee

Van de honderd mensen zal er één de Bijbel lezen, de andere negenennegentig zullen jou lezen.

**Als diaken
bidden en
bijbel lezen?**

Hou van God met heel je hart, ziel en verstand en van je naaste als jezelf. Deze woorden van Jezus laten zien dat liefhebben het belangrijkste is dat jij en ik kunnen doen. Als diaken werk je aan een gemeenschap waar dit steeds meer werkelijkheid wordt. Zo'n gemeenschap wordt gebouwd vanuit Gods Woord. Daarom hebben Bijbel en gebed een plek in jouw diaconale werk.

Toch niet als diaken?!

Ook in je werk als diaken neem je de Bijbel mee op pad. Toch is niet iedereen hiervan overtuigd.

Ik ben toch geen ouderling?

Sommigen merken op dat je als diaken het bezoek van de ouderling niet moet willen imiteren. Maar hoezo is er sprake van imiteren als twee bezoeken gemeenschappelijke elementen hebben? Het huisbezoek van een ouderling wordt toch niet alleen bepaald door Bijbellesen en bidden? De verschillen in het bezoek van een ouderling of diaken zitten vooral in de specifieke pastorale of diaconale gespreksonderwerpen die ter sprake komen. **Bijbellesen en bidden zijn niet voorbehouden aan de ouderling of de dominee.**

Diaconaat is toch praktisch?

Anderen vinden dat Bijbellesen en bidden teveel botsen met de praktische kant van het diaconale werk. En inderdaad is het diaconale werk vaak praktisch, maar vergeet daarbij niet wat het doel is van jouw inzet als diaken!

Het vele praktische dat gebeurt past prima in het perspectief van de gemeenschap met God en met elkaar.

Gods liefde is de motor achter je praktische diaconale doen. En wat past daarbij beter dan samen luisteren naar en spreken met die liefdevolle God?

- Bijbellesen en bidden zijn niet voorbehouden aan de ouderling of de dominee.
- Gods liefde is de motor achter je praktische, diaconale doen.
- Onthoud namens Wie en met welk doel je als diaken komt.

Het roept een formele sfeer op.

Bijbellesen en gebed kunnen natuurlijk een meer formele sfeer oproepen, maar het hoeft zeker niet zo te zijn. Zorg in elk geval dat je goed bent voorbereid. Daarnaast mag je hierin ook groeien. Dan zul je zien dat er steeds minder sprake is van een gedwongen sfeer.

Het voelt kunstmatig aan

De overgang van koetjes en kalfjes naar het thema dat je wilt bespreken, is altijd enigszins abrupt, ook als je niet uit de Bijbel leest. Je moet die overgang toch een keer maken, anders blijft het bij koetjes en kalfjes. **Onthoud namens Wie en met welk doel je als diaken komt.** Soms is een (enigszins) abrupte overgang juist nodig om daar te komen.

Het onderbreekt het gesprek

Bidden en bijbellesen kan voelen als een onderbreking in een gesprek dat al is begonnen. Als je al in een goed gesprek zit, is het natuurlijk goed om dat gesprek af te maken. Je kunt vervolgens kiezen wat je doet. In het volgende hoofdstuk lees je hoe je dat kunt doen. Ga hier vooral ontspannen mee om.

Verwachtingen managen

Helaas is het nog steeds zo dat veel gemeenteleden van een diaken niet verwachten dat hij of zij tijdens een bezoek een stuk uit de Bijbel leest en bidt. Het ontbreken van die verwachting kan een drempel zijn om dit in de praktijk ook daadwerkelijk te doen. Maar deze verwachting kun je als diaken gemakkelijk zelf positief beïnvloeden.

Communiceer van tevoren (bijvoorbeeld via het kerkblad) dat bidden en bijbellesen ook onderdelen zijn van een diaconaal bezoek. Daarmee is het voor gemeenteleden duidelijk en neem je voor jezelf een drempel weg. Of werk eens met een thema voor de diaconale bezoeken.

Doel voor ogen

Dat Bijbellesen en bidden in je diaconale bezoek een plek hebben, heeft vooral te maken met het doel van zo'n bezoek. Wat wil je met een bezoek bereiken?

Je werkt aan de opbouw van een liefdevolle en dienende gemeenschap. Een gemeenschap waarin niemand gebrek lijdt en waarin de leden naar elkaar en de noden in de samenleving omzien. Dat is het beeld dat de Bijbel geeft over het functioneren van het lichaam van Christus. Dat is ook het beeld dat je als diaken steeds weer aan de gemeente mag voorhouden. Ook in je diaconale bezoek. Maar niet elk bezoek is hetzelfde en heeft hetzelfde doel. Op hoofdlijnen onderscheiden we twee soorten bezoeken:

Een diaconaal bezoek

Dit bezoek heeft twee doelen:

- Het stimuleren en motiveren van gemeenteleden tot dienen, delen en doen, zowel binnen als buiten de eigen gemeente.
- Het informeren bij gemeenteleden naar eventuele moeiten.

Vanuit deze doelen hebben zowel Bijbellesen als het bidden een duidelijke plek in het bezoek.

Een tussentijds bezoek

Tussentijdse bezoeken zijn meer gericht op persoonlijke omstandigheden en bijzondere gebeurtenissen. Het doel van deze bezoeken is het opbouwen en onderhouden van de relatie door meeleven en troosten. Denk aan kennismakingsbezoeken, ziekenbezoeken, bezoeken bij blijde gebeurtenissen, inloopbezoekjes, etc. Tijdens een dergelijk bezoek zal niet altijd uit de Bijbel gelezen of gebeden worden. Toch kunnen beide elementen ook hier prima een plaats hebben. We geven hiervoor enkele overwegingen:

- ▶ Wel of niet afsluiten met gebed is afhankelijk van hoe het gesprek loopt. De relatie met God moet aan het einde van het gesprek door Bijbellezen en gebed niet een volstrekt nieuw element worden in het gesprek.

- ▶ Als moeiten en problemen zijn besproken, of iets wat van wezenlijk belang is voor de persoon, is gebed op z'n plaats. Ook al is de band met God niet nadrukkelijk aan de orde geweest.
- ▶ Vraagt het gesprek als het ware om zo'n afsluiting? Aarzel dan niet. Sterker nog, wees erop gespist dat een gesprek met gebed kan eindigen.
- ▶ Laat je niet leiden door gewoonten of verwachtingspatronen. Bidden is essentieel in de gemeente van Christus.
- ▶ Bijbellezen en bidden hoeft niet altijd samen op te gaan.

Maar hoe pak je dat dan aan? Wanneer bid je en wanneer lees je een stuk uit de Bijbel? En is de volgorde daarbij nog van belang? De komende hoofdstukken geven daarvoor een concrete handreiking

Een persoonlijke gebedslijst

1. Bid voor jezelf

- › geestelijke groei
- › je eigen noden en behoeften
- › plannen en beslissingen
- › Gods Koninkrijk zichtbaar in jouw leven

2. Bid voor mensen en plaatsen

- › je familie en vrienden
- › je collega's
- › mensen jouw buurt en plaats
- › mensen in jouw kerk

3. Bid voor Gods missie en gerechtigheid

- › de wereldwijde kerk
- › het werk van missie organisaties
- › regeringen en overheden
- › situaties van onrecht, zoals mensenhandel, racisme, uitbuiting, slavernij, etc.

Bidden en Bijbellezen op bezoek

Er zijn verschillende momenten waarop je bijbellezen en gebed een plek kunt geven in je werk als diaken. Het diaconale bezoek is bijvoorbeeld een plek waar je als diaken vrijmoedig mag bidden en uit Gods woord mag lezen. In dit hoofdstuk werken we dit verder uit.

- Vraag samen om een zegen over het gesprek.
- Zoek een tekst die past bij wat je wilt bespreken, maar houd een meer algemene tekst achter de hand.

Meer dan koetjes en kalfjes

Een gesprek begint vaak met koetjes en kalfjes. Daar is niets mis mee. Het is nodig in de opbouw van een goed gesprek. Op een bepaald moment zul je een bruggetje willen maken naar het onderwerp waarover je wilt praten.

Doe dat liever niet zo: 'U begrijpt natuurlijk wel dat we niet de hele avond over koetjes en kalfjes kunnen praten...'

Of zo: 'Het is allemaal best gezellig zo, maar laten we nu maar ter zake komen...'

Deze voorbeelden geven het gevoel dat het voorgaande niet belangrijk was. Dat geeft weinig vertrouwen voor het vervolg en het staat een open gesprek in de weg.

Probeer het eens zo: 'Ons gesprek is al goed begonnen. Als u het goed vindt, wil ik nu iets heel anders aansnijden. Maar voordat ik dat doe, is er misschien iets waarover u liever eerst wilt praten? Zo niet, dan zou ik ter inleiding eerst iets uit de Bijbel willen lezen, namelijk...'

Begin met gebed

Je kunt een gesprek beginnen met gebed. **Vraag samen om een zegen over het gesprek.** Bid om een opbouwend gesprek, dienstbaar aan de opbouw van elkaar. Vraag God om inzicht, wijsheid en openheid. Je hoeft in het gebed niet het hele programma van de avond aan te kondigen. Ook is het openingsgebed niet de plek voor allerlei voorbeden. Hou het dus kort en gericht op het doel waarvoor je komt.

De Bijbel open

Je kunt de bijbel openen aan het begin of wat verderop in het gesprek. Het grote voordeel van beginnen met Bijbellezen en gebed is dat je een helder signaal afgeeft: ik kom hier niet om alleen over koetjes en kalfjes te praten, maar als diaken met een speciale taak. Het schept een kader voor het gesprek.

Je wilt samen in gesprek zijn over de diaconale gemeente of over een specifiek aspect daarvan, denk aan gastvrijheid of vrijgevigheid.

Wanneer het grootste deel van het gesprek nog volgt, zeg dan: *'We hebben al heel wat met elkaar besproken en zijn dus al begonnen. Zullen we samen bidden en Bijbellezen voor we verdergaan?'*

Voor het lezen van een bepaald bijbelgedeelte geven we je een paar concrete aandachtspunten:

- › Lees een kort stukje dat je thuis hebt uitgekozen en voorbereid.
- › Geef in een paar zinnen weer wat voor jou de kern is van het stukje.
- › Geef kort weer wat de relatie is met het onderwerp van het gesprek.
- › Sluit af met een open vraag.

Je kunt ook ervoor kiezen om het gesprek te eindigen met het lezen van de Bijbel. Zeg dan aan het eind van bijvoorbeeld: *'We hebben heel wat met elkaar besproken. Dank je wel voor je openheid. Zullen we nog samen uit de Bijbel lezen en bidden voor wat we met elkaar hebben gedeeld?'*

Wees je ervan bewust, dat wanneer je de Bijbel opent aan het einde van een gesprek, er zomaar weer een gesprek kan ontstaan.

Bedenk ook dat het gesprek anders kan verlopen dan je van te voren had bedacht. Houdt hier rekening mee.

Zoek een tekst die past bij wat je wilt bespreken, maar houd een meer algemene tekst achter de hand,

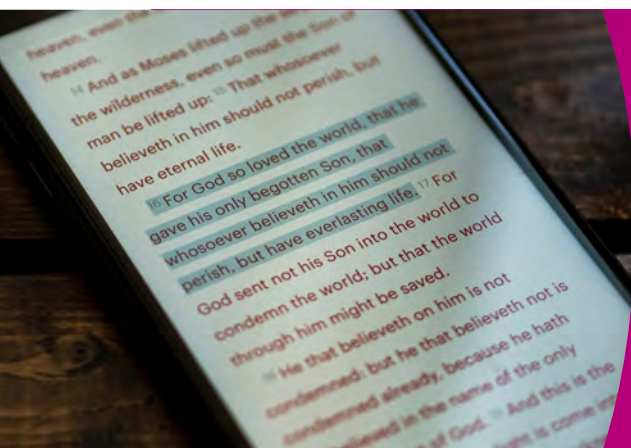
wanneer de situatie daar om vraagt.

Zorg bijvoorbeeld voor een lijstje met Bijbelteksten in je Bijbel met een summier aanduiding waarvoor de tekst geschikt is. Hiervoor kun je ook het inlegvel met tekstverwijzingen gebruiken.

Eindig met gebed

Na een gesprek valt er vaak veel in gebed aan God voor te leggen. Denk bijvoorbeeld aan:

- › het opdragen van het gezin.
- › verheugende dingen die zijn gedeeld.
- › moeiten die zijn besproken.

Hoe kies je een tekst?

- › Zoek op een trefwoord in de online Bijbel.
- › Gebruik de Bijbelteksten op het bijgevoegd inlegvel.
- › Zoek in de woordenlijsten van een studiebijbel
- › Vraag de ander of hij of zij een favoriete tekst heeft om te lezen

Was het een moeilijk gesprek waarin je de ander moest stimuleren tot diaconale inzet? Wees dan voorzichtig in je gebed. Gebruik algemene termen, zodat de ander kan meebidden: *'U was bij ons in dit gesprek. Wilt U wat is besproken ook zegenen en tot opbouw laten zijn.'*

Het afsluitende gebed kun je als diaken doen, maar je kunt het ook samen doen. Vraag de ander in elk geval of er concrete punten zijn om voor te bidden of danken.

Bereid je voor

Als je iets uit de Bijbel wilt lezen tijdens een bezoek, bereid dit dan voor. Kies een Bijbelgedeelte en bedenk een passende korte opening en een aantal vragen om het gesprek in te gaan. Stop een spiekbriefje in je bijbel met een aantal sleutelwoorden, openingszinnen en vragen. Liever een wat mechanisch begin van een goed gesprek dan dat je 'soepel' niet echt in gesprek komt. Je kunt dit ook als diaconie samen voorbereiden op de diaconievergadering. Bedenk met elkaar wat je in elk geval in de huisbezoeken aan de orde wilt stellen. Ook kun je samen een Bijbeltekst bespreken en daarbij een aantal vragen bedenken. En vergeet niet, oefening baart kunst! De eerste keer is altijd moeilijk!

Bidden als diaken

Gebed heeft niet alleen een belangrijke plek in je eigen leven. Ook in je werk als diaken is het een belangrijke pijler. **Zorg dat je werk is ingebed in gebed.** Er zijn verschillende momenten waarop je bidden een concrete plek kunt geven. We geven een aantal suggesties.

Voor je wijk

Als diaken ben je als het goed is op de hoogte van de moeiten en zorgen die mensen hebben in je wijk. Ook heb je zicht op het diaconaal functioneren van de wijk. Je ziet hoe offervaardigheid, gastvrijheid en barmhartigheid al dan wel of niet echt vorm krijgt. Dit alles levert diverse gebedspunten op. Leg deze regelmatig in je eigen gebed voor aan God. Je kunt daarvoor een lijst met concrete gebedspunten bijhouden.

Vóór je bezoek

Bid ook voor je op bezoek gaat. God is degene die je stuurt. Zelf voel je je misschien niet altijd even bekwaam. Benoem dit in je gebed. Bid of de Heilige Geest je kracht, liefde, geduld, inzicht, barmhartigheid, een luisterende houding en de juiste woorden wil geven. **Bid dat de ander Christus in jou mag ontmoeten.** En dat jij in de ander iets van Christus mag ontdekken.

Ná een bezoek

Neem na een bezoek de tijd om God te danken voor Zijn hulp. Zeker als je Hem er van te voren om hebt gevraagd. Vraag of God je werk wil zegenen en wat niet goed was eruit wil wegnemen. Blijf ook denken aan je wijkleden in je eigen gebed (zie 2.1).

Op de vergadering

De diaconie is niet slechts een groepje mannen en vrouwen met een taak in de kerk. Samen vormen jullie ook een gemeenschap van gelovigen in het klein.

Samen werken jullie aan een gemeente die groeit in liefde voor God en de naaste. Hoe krijgt dat vorm in jullie vergaderingen? Ligt de nadruk daarin vooral op effectief vergaderen? **Of is de vergadering ook een plek om even op adem te komen en je samen te richten op Gods hart en zijn verlangen?** Nemen jullie tijd om ook naar elkaar toe te groeien en met elkaar te delen. Om samen te groeien in het volgen van Jezus? Welke plek heeft het lezen uit de Bijbel en het samen bidden in jullie vergadering? Zorg dat het meer is dan een standaardopening en -afsluiting van de vergadering. Laat jullie diaconale werk zijn ingebed in gebed en bouw zo aan een gemeenschap van geloof, hoop en liefde.

In de dienst

Bid in je samenkomsten regelmatig voor de nood in de samenleving en wereld. Draag daarvoor actief en regelmatig gebedspunten aan bij jullie voorganger. Meer hierover lees je in Yes! Ik ben diaken, deel 1.

- Het afsluitende gebed kun je als diaken doen, maar je kunt het ook samen doen.
- Zorg dat je werk is ingebed in gebed.
- Bid dat de ander Christus in jou mag ontmoeten.
- Is de vergadering ook een plek om even op adem te komen en je samen te richten op Gods hart en zijn verlangen?

Tips

We sluiten dit hoofdstuk af met een paar praktische tips:

- Oefen' in het hardop bidden en Bijbellezende door op de vergadering de opening en sluiting te rouleren. Zo wissel je eraan en leer je van anderen.
- Gebruik de vergaderopeningen op onze website. Stuur deze van tevoren rond zodat iedereen er alvast over kan nadenken.
- Laat iemand gebedspunten noteren tijdens de vergadering, verdeel die aan het einde en bid er samen voor.
- Laat elke diaken bidden en danken voor wijkleden die die avond zijn besproken.
- Bid ook voor elkaar. Ga de groep langs en bidt voor de persoon rechts van je.
- Bid in groepjes van drie of vier.
- Probeer eens een andere gebedshouding. Bid staande of houdt elkaars handen vast bij het bidden.

Luisteren, samenvatten en doorvragen

In een diaconaal gesprek is het belangrijk om er voor de ander te zijn. Zo probeer je als diaken ook in je gesprekken die ander te dienen. En zo loop, als het nodig is, een tijdje met iemand op.

Je wilt je gesprekken zó voeren dat die ander het gevoel krijgt te worden gezien en gehoord. Luisteren, samenvatten en doorvragen helpen je daarbij.

Goed luisteren gaat niet vanzelf. Het betekent dat je de ander ruimte geeft om te praten. Laat daarbij steeds merken dat je met aandacht luistert, ook met je lichaam en met je stem.

Je kunt de ander nog meer ruimte en aandacht geven, door af en toe een deel van het gesprek samen te vatten. Zo laat je merken dat je goed hebt proberen te luisteren. Door samen te vatten, check je voor jezelf én voor de ander of je diens woorden en gevoelens goed hebt begrepen. Vraag of je samenvatting klopt. Dat geeft de ander de gelegenheid om je aan te vullen of te corrigeren.

Je belangstelling blijkt verder als je op bepaalde punten nieuwsgierig blijkt. In aanvulling op een samenvatting kun je verdiepende vragen stellen. De ander ervaart zo dat je hem of haar graag meer tijd en ruimte geeft. Stel bij voorkeur open vragen en neem vervolgens weer een luisterhouding aan.

Je checkt of je het goed hebt begrepen.

Als je vergeet samen te vatten, is de kans groter dat je langs elkaar heen praat of dat je het eigenlijk niet over hetzelfde onderwerp hebt. Een samenvatting verkleint de kans op miscommunicatie.

Je laat zien dat je écht hebt geluisterd.

Zelfs als jouw samenvatting niet helemaal correct blijkt, laat je merken dat je probeerde de ander beter te begrijpen. En de andere 'beloont' dat vaak met meer openheid en uitleg.

Je geeft het gesprek structuur.

In een gesprek komt er veel informatie op je af. Het is lastig om allemaal te onthouden en om tijdens het luisteren de kernpunten eruit te filteren. Door de informatiestroom even te onderbreken en samen te vatten wat je hebt gehoord, zet je de punten even op een rijtje. Zo krijgt het gesprek meer vorm en structuur.

Je stuurt het gesprek zo nodig

Soms is het nodig een gesprek te sturen. In je samenvatting kun je die punten benadrukken die jou belangrijk lijken. En daar kun je in het vervolg op doorvragen.

Checklist

1. Neem een luisterhouding aan

- › Kijk de ander aan.
- › Ga ongeveer in dezelfde houding zitten (spiegel de houding van de ander).
- › Ontspan je en kijk de ander vriendelijk aan.

2. Luister actief

- › Je lichaam en stem laten zien dat je luistert. Gebruik je mimiek, ogen, wenkbrauwen en je stem.

3. Vat samen

- › Breek af en toe in het verhaal in.
- › Vat neutraal samen wat je hoorde.
- › Gebruik eigen en andermans woorden.

"Je vertelt me ..."

"Jij zegt dus ..."

"Je bent boos, want ..."

4. Check of je samenvatting klopt

- › Vraag of je samenvatting klopt. Laat vervolgens een stilte vallen.

"Klopt het zo? Heb ik je goed begrepen?"

5. Als de ander vindt dat het klopt:

- › kun je vragen of de ander verder wil vertellen.
- › of stel je een verdiepende vraag.

"Fijn! Waar ik dan wel benieuwd naar ben, is...". "Kun je iets meer vertellen over...?"

6. Klopte het niet?

- › Laat je verbeteren of aanvullen.
- › Laat de ander wat meer uitleggen.

"Vertel eens, wat heb ik niet goed begrepen?" "Wat bedoelde je wel?"

"Dus, wat je zegt is..."

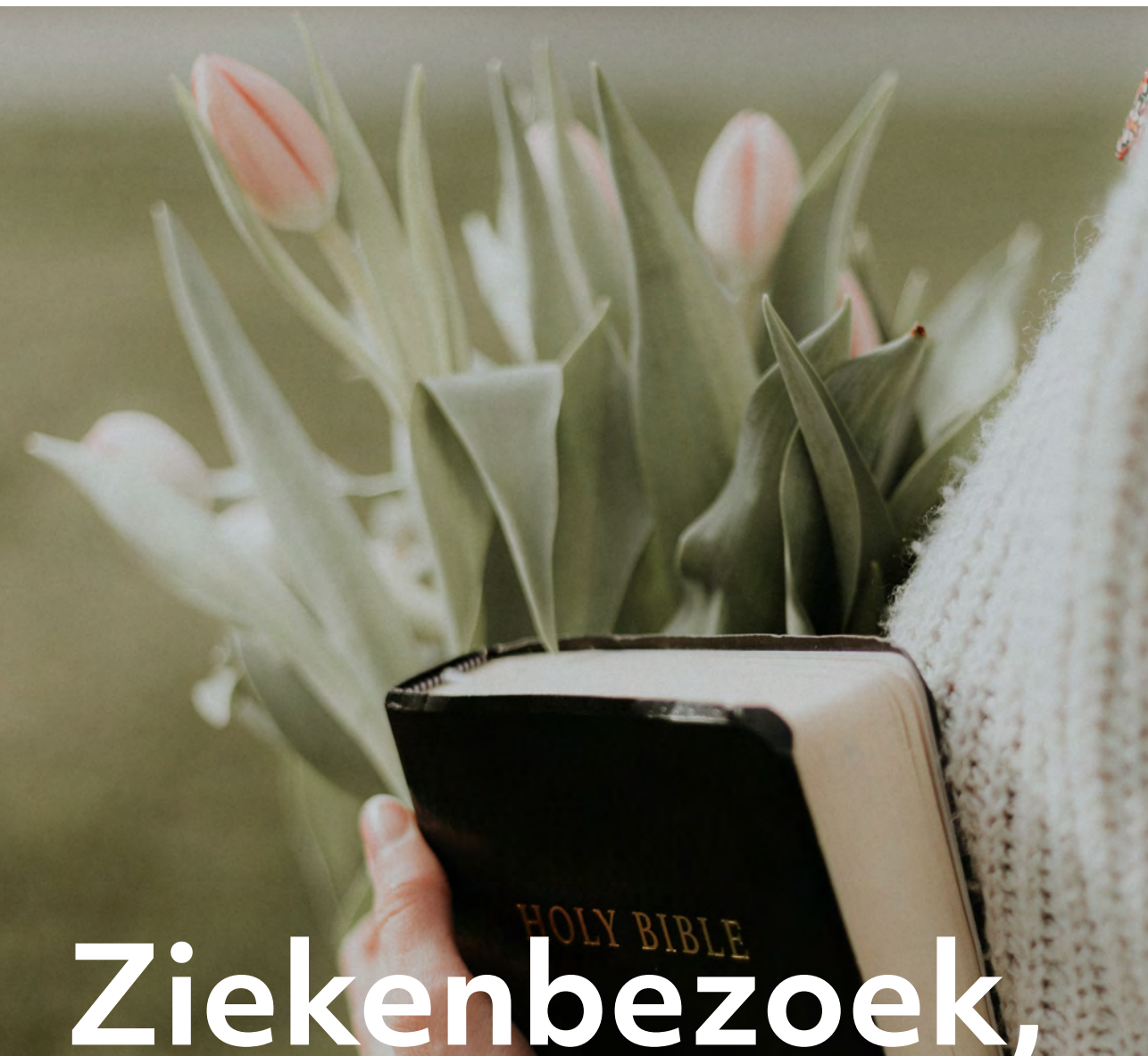
7. Herhaal vanaf stap 3

8. Rond het gesprek af

- › Geef een korte samenvatting ook van wat er is afgesproken.

"We hebben veel besproken, onder andere... Daarnaast spraken we af dat ..."

**Samenvatten onderbreekt de stroom woorden.
Het geeft een gesprek vorm en structuur.**

Ziekenbezoek, een voorbeeld

In dit hoofdstuk geven we puntsgewijs een voorbeeld van de plek van Bijbellesen en bidden bij een ziekenbezoek. Doe dit op een manier die bij jouw past.

Bereid je voor

- › Zorg dat je op de hoogte bent van de conditie waarin de persoon lichamelijk en geestelijk zich bevindt.
- › Selecteer een Bijbelgedeelte dat past bij wat je weet. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld de Bijbelverwijzingen uit hoofdstuk 7. Denk na over wat je daarbij wilt zeggen.
- › **Bid voor je op bezoek gaat.**

- › Bid voor je op bezoek gaat.
- › Bedenk het doel.

Bedenk wat het doel is

- › Bij herstel: het doel van het bezoek is blijdschap delen en God danken.
- › Bij acute ziekte of geen diagnose: het doel is je samen te richten op Gods liefdevolle zorg en Zijn controle over alle omstandigheden, en te wijzen op het belang van omgang met God.
- › Bij pijn of als de ziekte het functioneren in de weg staat: richt je op geduld en vertrouwen en op wat het lijden ons vanuit de Bijbel kan leren.
- › Als er menselijkerwijs gesproken geen beterschap meer mogelijk is: bidt voor verlichting van pijn. Geef woorden aan verlies van functioneren en vraag of God de tijd van lijden wil beperken. Je mag je in je gebed ook richten op de Toekomst die wacht.

Het is in alle bovengenoemde gevallen belangrijk om in de eerste plaats naast de zieke te staan, niet voorbij te gaan aan zijn eventuele twijfels, boosheid, teleurstelling.

- Vraag of er specifieke punten zijn om samen voor te bidden.
- Begin dus daar waar de ander zich bevindt, maar breng hem ook waar hij moet zijn.

Lees uit de Bijbel

Vraag eventueel wat de betrokkene zelf wil lezen. Anders lees je het eerder geselecteerde gedeelte.

Bid

- **Vraag of er specifieke punten zijn om samen voor te bidden.**
- Sluit aan bij de gevoelens van de ander, maar maak tijdens het gebed ook een beweging naar die eigenschap van God die ingaat op de nood van de ander. Bijvoorbeeld:
 - Bij gevoelens van schuld: dank voor Gods vergeving;
 - Als iemand in de war is: bid voor Gods wijsheid
 - Als iemand eenzaam is: bid en dank voor Gods liefde en altijd durende aanwezigheid
- Als iemand angstig en bezorgd is: bid en dank voor Gods macht en controle.
- **Begin dus daar waar de ander zich bevindt, maar breng hem ook waar hij moet zijn.**

Vertrek

Zeg dat je voor de ander zult bidden. (En doe dat dan ook!)

Bid na je bezoek

Bid om Gods zegen over wat je hebt gezegd en voor de persoon die je hebt bezocht.

Diaconale bijbelteksten

Bijbelteksten die je kunt gebruiken tijdens diaconale (huis)bezoeken.

Danken bij herstel na ziekte

Ps. 40:1-3; 103; 92:1-4

Over lijden en Gods doel daarmee

Voor hen die in pijn verkeren: Heb. 4:14-16; 12:1-13; Jes. 40:30-31; 43:1-3; Rom. 8:18; 2 Kor. 1:3-11; 4; Jak. 1:2-4.

Positieve uitkomsten van lijden:

(versterking van geloof en karakter) Deut. 8:12, 16; Heb. 11:17; 12:1-16; 1 Pet. 1:7; Openb. 2:20 (overtuigt ons van zonde en hulpeloosheid) Job 36:8-9, 15; Ps. 119:67; Luk. 15:17-17 (bereikt Gods doel) Hand. 8:3-4; Joh. 9:1-3; 11:3-4; Fil. 1:12vv; Joh. 13:7; (brengt ons terug bij God als we afdwalen) Jud. 4:3; Job 34:31-32; Jes. 10:20; Jer. 31:18; Klaagl. 2:14-18; Ez. 14:10-11; Deut. 4:30-31 (geeft ons een kans om Gods Woord te bestuderen) Ps. 119:50, 52, 67, 71, 75, 92.

Voor kracht en geduld

Rom. 8:22-27; 1 Kor. 10:13; Fil. 2:3-4
Bij beperking en/door ouderdom
Ps. 71:17-18; 92:1-4, 12-15; 2 Tim. 4:7-8a; Tit. 2:2a, 3a

Over Gods waakzaamheid en liefde

(eenzaamheid) Ps. 25:14-18; Ps. 139; Mat. 28:20; Joh. 14:18, 15:7; Heb. 13:5b; Ps. 34:22b (Gods zorg) Ps. 121; 139; 1 Petr. 5:7; Ps. 23; 56; Fil. 4:4-7; Rom. 8:25-28, 32, 38-39; Mat. 10:28-31; (angst) Mat. 6:25-34; Ps. 56:3; Joz. 1:9; Ps. 91:15; 5:1-2; Fil. 4:6; Ps. 27:1; 55:22; Jes. 40:31

Voor een operatie

Ps. 46:1; 91; Jes. 30:15b; Ex. 33:14; Jer.

32:27; Ez. 37:6; Mat. 28:20b

Bij overlijden en verlies

Dan. 3:16-18; Ps. 23:4; 31:5; Joh. 10:28-29; 11:25-26; 14:1-7; 1 Thes. 4:13-16; 1 Kor. 15:51-58; Heb. 14-15

Alleenstaand, alleen zijn

1 Kor. 12:12-18; Ps. 16
Dienen (van elkaar)
Joh. 12:25-26; Joh. 13:1-17, 35; Mark. 10:35-45; Luc. 22:27 Gal. 5:13

Diaconale taak en houding (van christenen)

Mat. 5:44-47; Mat. 25:34-40; Ex. 23:1-12/2 Kor. 8:1-15; Fil. 1:27-2:18; Kol. 3:5-25

Elkaar liefhebben

Mat. 22:39; Joh. 13:34-35; Rom. 13:8-10; 1 Petr. 1:22-23; 1 Joh. 3:11-17; 1. Joh 4:7-12; 1 Thess. 4:9-12

Ouderdom en helpen

Hand. 9; Tit. 2

Liefde-met-de-daad

1 Joh 3:16-18; Jak 2: 13-16; Joh 14:21

Omvang – de reikwijdte van ons dienen

Gal 6:10; 1 Thes. 5:15; Mat. 25:31-46 icm Luk. 6:27vv

Angst en zorgen

Mat. 6:25-34; Ps. 56:3; Jos. 1:9; Phil. 4:6; Ps. 27:1

Vrijgevig zijn

Deut. 5:11; 2 Kor. 9:11; 1 Tim. 6:18

Over Kerkpunt

Door kerken kunnen mensen iets proeven van het Koninkrijk van God. Kerkpunt inspireert en begeleid diaconieën, om zo bij te dragen aan de toekomst van jouw kerk. Met elkaar komen we zo verder in kerk-zijn. We zijn er ook voor jou! Er zijn diverse mogelijkheden voor advies, begeleiding en training. Neem gerust contact op voor de mogelijkheden.

Informatie en advies

Je kunt met al je diaconale vragen terecht bij de helpdesk. Bel, app of stuur ons een mail. Daarnaast kun je terecht op de informatieve en praktische website. Verder zijn er diverse inspirerende brochures ontwikkeld. Je vindt ze in onze webwinkel. Je kunt ze ook via de website downloaden als pdf.

E-coaching

We bieden de mogelijkheid tot e-coaching. In deze vorm van online coaching maken we gebruik van een smartphone of computer met webcam, zodat we elkaar kunnen horen én zien. In

overleg pikken we een tijdstip. Wij bellen jou op het afgesproken moment via het afgesproken medium.

Training gespreksvaardigheden

Deze training is speciaal ontwikkeld voor diakenen. Je leert contact leggen en verdiepend luisteren. Je leert hoe je een ander tevoorschijn kunt luisteren, juist ook bij spannende onderwerpen. De training biedt daarvoor een veilige setting en oefensfeer, waarin je oefent met echte óf eigen situaties. Na de training weet je hoe je contact maakt op zo'n manier dat de ander blij is je gesproken te hebben!

Over Derk Jan

Bevlogen, enthousiast, netwerker, perfectionist, Groninger. Zet zich graag in om kerken te helpen het koninkrijk van God zichtbaar te maken door dienen, delen en doen.

derkjan.poel@kerkpunt.nl
06-83944555

Regionale bijeenkomsten

Regelmatig organiseren wij regionale bijeenkomsten. Deze bijeenkomsten zijn informatief en inspirerend. Er is ruimte voor uitwisseling van ervaringen van diakenen. Deelname aan deze bijeenkomsten is gratis. Houd onze agenda en nieuwsbrief in de gaten voor een bijeenkomst bij jou in de buurt. Het Diaconaal Steunpunt levert ook graag een bijdrage aan classicaal bijeenkomsten of bijeenkomsten van een diaconaal platform. Informeer gerust naar de mogelijkheden.

kerkleden toerusten voor hun diaconale taak. Ook willen we als kerken graag op de samenleving gericht zijn. Dat vraagt van diaconieën dat zij leiding geven en voorgaan in barmhartigheid en gerechtigheid. Deze cursus wil je daarvoor op een eigentijdse manier tools in handen geven. Interesse? Kijk op www.bloeienddiaconaat.nl.

"Wij hebben de cursus het afgelopen half jaar met veel plezier gevolgd. Het was leerzaam om als diaconie samen te doen. De afwisseling met video's maakte het erg leuk. Bedankt!"

**Derk Jan heeft de gave om te spreken,
maar ook om mensen uit te dagen.
Het was erg inspirerend!**

Training op maat

Graag verzorgen wij een bijeenkomst voor jouw diaconie of gemeente. Verschillende diaconale en missionaire onderwerpen kunnen daarbij aan de orde komen. Zo werkten we bijvoorbeeld mee aan een heidag met diakenen uit Leek, een bezinningsavond met een kerkenraad in Emmen en spraken we op een gemeenteavond in Middelburg.

Bloeiend diaconaat (videocursus)

De cursus Bloeiend diaconaat is er voor elke diaconie die wil werken aan meer diaconale uitstraling van de gemeente. We zijn ons er steeds meer van bewust dat we diakenen nodig hebben die

Landelijke diaconale dag

Jaarlijks vindt de landelijke diaconale dag plaats. Een dag voor diakenen en diaconaal actieve gemeenteleden. We bieden een programma met boeiende sprekers en een diversiteit aan workshops. Je krijgt praktische handvatten om in je eigen gemeente aan de slag te gaan. Deze dag organiseren we samen met de Christelijke Gereformeerde Kerken. Actuele informatie vind je op www.diaconaledag.nl.

Bloeiend diaconaat

Een cursus over voorgaan
in barmhartigheid en gerechtigheid

*wat stralen
jullie uit?*

De videocursus Bloeiend diaconaat is beschikbaar voor elke diaconie die wil werken aan meer diaconale uitstraling van haar gemeente. Deze cursus geeft je op een eigentijdse manier tools in handen. De cursus bestaat uit drie avonden, waarbij filmpjes de gesprekken met elkaar inleiden. Een gespreksgids helpt om van de Bijbelse diaconale grondbeginselen te komen tot het opstellen van een plan.

Bijbellezen en bidden. We weten allemaal hoe belangrijk dat is. Maar sta je wel eens stil bij het belang ervan voor je werk als diaken? Hoe je als diaken in je persoonlijk leven, bij een diaconaal bezoek of op de diaconie-vergadering afhankelijk bent van bidden en bijbellezen?

Deze brochure geeft je praktische tips voor persoonlijk Bijbellezen en bidden. Daarnaast gaat het in op mogelijkheden voor Bijbellezen en bidden in je werk als diaken. Zo is je diaconale werk altijd in-gebed in gebed.

Meer lezen?

In 'Yes! Ik ben diaken' vind je inspiratie en praktische handvatten om als diaken mee aan de slag te gaan.

